

29/12/97

In noodopvang

Onder de asielzoekers zijn er velen die jarenlang niet weten waar ze aan toe zijn. Een geluid uit de praktijk.

door
P. Assant

Nederland, december 1997. Sommige asielzoekers verblijven langdurig in een noodopvangsituatie. Zo ook de heer L., die ik inmiddels zo'n jaar heb gekend. Hij werd 35. Eenmaal bezocht ik hem en zijn familie, op hun stuk van de zolder van de noodopvang. Nog éénmaal ging ik terug, na zijn dood.

De dochter, die nog nauwelijks het definitieve van het verlies beseftte, zette koffie voor me. Haar moeder bleek sterk vermagerd en stroomde over van verdriet.

Meer dan drie jaar geleden is hij samen met zijn vrouw, dochter van twaalf en zoontje van acht naar Nederland gevlucht. Hij was musicus, speelde gitaar, hield van muziek. Hij kon, gevoelig als hij was, de onzekerheid omtrent de asielstatus maar moeilijk aan. Die ging hem, naarmate de tijd verstreek, steeds meer parten spelen. Uiteindelijk viel de gitaar stil.

Hij raakte depressief en snel daarna verward. Hij zag en voelde dingen die anderen niet konden waarnemen en dat maakte hem erg angstig. Hij durfde zich bijna niet meer overgeven aan de slaap en werd afhankelijk van medicijnen, die maar met moeite zijn ziekte konden beheersen. Toen ik zijn vrouw leerde kennen, bleek zij nog niet te begrijpen dat hij

ziek was. Met tranen in de ogen zat ze daar. „Ik ben m'n man kwijt”, zei ze, „zomaar ineens ben ik hem helemaal kwijt ...” Pas toen ze ging begripen wat er aan de hand was, kon ze weer wat voor hem gaan betekenen. Toen zakte de spanning geleidelijk wat uit hun relatie weg. In de week van zijn sterven vertrouwde hij me toe dat hij niet meer met haar sprak over wat hij zag en voelde, dat hij zijn angsten voor zich hield. Daar was hij trots op. „Ze heeft er al zoveel last van gehad ... en nu denkt ze dat het goed met me gaat ... en het gaat ook beter ... en ze is blij ... en ik ben ook blij ...” De avond van zijn sterven stond hij op om naar bed te gaan. Hij maakte een grap naar zijn vrouw. Zijn zoontje lachte ...

Vader zakte in elkaar, zijn lichaam schokte. „Hou op met die grap”, riep de jongen verschrikt. Maar de grap was dodelijke ernst. De noodopvang was zijn vader aan het hart gegaan.

December. Terug op de zolder vertelt mevrouw me hoe goed het de laatste tijd met hem ging en hoe gelukkig ze daarmee was. „Het kan niet waar zijn”, huilt ze zachtjes. Ze kan bijna niet verder ... En als ik later de smerige trappen afloop, denk ik: goed dat ze haar kinderen heeft ...

De auteur is vluchtelingen hulpverlener van de Riagg Zwolle. Om redenen van privacy is de heer L. aangeduid met een initiaal en schrijft de auteur onder pseudoniem; zijn werkelijke naam is bij de redactie bekend.